

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
«30» серпня 2023 року,
протокол № 2.

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК
«30» серпня 2023 року
м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ»
для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні
здобувачів ступеня доктора філософії
зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

м. Хмельницький
2023

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри публічного управління та адміністрування, кандидатка економічних наук, доцентка
«28» серпня 2023 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри публічного управління та адміністрування
«28» серпня 2023 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри, доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор
«28» серпня 2023 року

_____ Едуард ЩЕПАНСЬКИЙ

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка
«28» серпня 2023 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
«28» серпня 2023 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
«28» серпня 2023 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 4
2. Заплановані результати навчання	– 5
3. Програма навчальної дисципліни	– 6
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 8
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 8
4.2. Аудиторні заняття	– 8
4.3. Самостійна робота	– 8
5. Методи навчання та контролю	– 9
6. Схема нарахування балів	– 9
7. Рекомендовані джерела	– 10
7.1. Основні джерела	– 10
7.2. Допоміжні джерела	– 11
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 11

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 28 Публічне управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 281 Публічне управління та адміністрування
3. Назва спеціалізації	– -
4. Назва дисципліни	– Механізми реалізації державної політики сталого розвитку
5. Тип дисципліни	–
6. Код дисципліни	– ВК 9
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– третій
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– Доктор філософії
9. Курс / рік навчання	– другий
10. Семестр	– третій
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,0 / 90
денна, заочна форми навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 14
% від загального обсягу	– 15,6
лекційні заняття (годин)	– 8
% від обсягу аудиторних годин	– 57,1
семінарські заняття (годин)	– 6
% від обсягу аудиторних годин	– 42,9
самостійна робота (годин)	– 76
% від загального обсягу	– 84,4
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ОК 2. Публічне управління та адміністрування: теорія, методологія, історія
2) супутні дисципліни	– ОК 9. Сталий розвиток суспільства та глобалістика ВК 3. Механізми та технології публічного управління та адміністрування ВК 5. Проблеми публічного управління в сфері державної безпеки ВК 10. Стратегування розвитку національної економіки
3) наступні дисципліни	– -
14. Мова вивчення дисципліни	– українська

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни:

ЗК 1. Здатність застосовувати системний підхід, науковий світогляд для проведення наукових досліджень, абстрактно, критично мислити, аналізувати сучасні проблеми розвитку суспільства, синтезувати отримані знання та формувати обґрунтовані пропозиції, стверджувати власну життєву позицію.

ЗК 2. Здатність працювати в команді та рухатись до спільної мети, бути лідером, мотивувати людей, діяти соціально-відповідально та свідомо.

ФК 5. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

ФК 10. Здатність приймати обґрунтовані публічно-управлінські рішення з урахуванням питань європейської інтеграції, концепції сталого розвитку та потреб національної безпеки.

Програмні результати навчання:

РН 3. Уміти визначати, оцінювати та обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

РН 4. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з публічного управління та адміністрування, адаптувати й застосовувати сучасні управлінські моделі та відповідний зарубіжний досвід публічного управління.

<i>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</i>	
<i>1. Знання</i>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату навчальної дисципліни;
1.2)	знати основні підходи до розуміння сутності механізмів реалізації державної політики сталого розвитку;
1.3)	впорядковувати наукові підходи до вивчення складових системи забезпечення сталого розвитку на місцевому рівні.
<i>2. Розуміння</i>	
2.1)	пояснювати зміст основних термінів, що розкривають суть сталого розвитку та державної політики його забезпечення;
2.2)	обговорювати сутність, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між явищами і процесами забезпечення сталого розвитку;
2.3)	описувати процеси формування та реалізації державної політики сталого розвитку на місцевому рівні;
2.4)	ідентифікувати необхідність застосування різних механізмів реалізації державної політики сталого розвитку.
<i>3. Застосування знань</i>	
3.1)	передбачати перспективи та можливості державної політики сталого розвитку;
3.2)	знаходити можливості використання в інтересах України міжнародних (європейських) механізмів забезпечення сталого розвитку.
<i>4. Аналіз</i>	
4.1)	здійснювати системний аналіз умов формування та захисту національних інтересів України в контексті державної політики забезпечення сталого розвитку;
4.2)	аналізувати чинники, які зумовлюють реалізацію державної політики сталого розвитку на місцевому рівні з урахуванням європейської інтеграції.
<i>5. Синтез</i>	
5.1)	використовувати методи прогнозування для формування гіпотез і припущень про майбутні тенденції сталого розвитку, критичне осмислення проблемних питань державної політики сталого розвитку;
5.2)	використовувати методи стратегічного управління та планування у сфері забезпечення сталого розвитку на місцевому рівні з урахуванням векторів європейської інтеграції.
<i>6. Оцінювання</i>	
6.1)	аргументувати завдання та пріоритети державної політики сталого розвитку;
6.2)	виконувати комплексний аналіз взаємозв'язку цілей, функцій та завдань ієрархічних рівнів державної політики сталого розвитку.

7. Створення (творчість)	
7.1)	обґрунтовувати пропозиції щодо практичного застосування механізмів реалізації державної політики сталого розвитку на місцевому рівні;
7.2)	готувати обґрунтовані пропозиції до проєктів управлінських рішень, які стосуються механізмів реалізації державної політики сталого розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1.

Зміст та різновиди механізмів реалізації державної політики сталого розвитку

Перехід України до сталого розвитку. Відображення питань сталого розвитку у законодавстві України. Адаптація Глобальних цілей сталого розвитку до умов України. Напрями державної політики сталого розвитку України.

Наукові підходи до трактування змісту механізму державної політики. Сутність механізмів реалізації державної політики сталого розвитку. Класифікація механізмів реалізації державної політики сталого розвитку: за сферою впливу, за сферою дії, за типом впливу, за масштабами впливу, за об'єктами та суб'єктами регулювання, за функціональним спрямуванням, за способом державного впливу тощо.

Умови забезпечення сталого розвитку територіальних громад. Механізми забезпечення сталого розвитку територіальних громад в умовах децентралізації влади в Україні. Спільний проєкт ПРООН/ЄС «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» – ініціатива зі зміцнення потенціалу, спрямована на пропагування сталого місцевого розвитку в Україні. Місцевий економічний розвиток як передумова забезпечення сталого розвитку території.

Тема 2.

Формування економічного потенціалу території як запорука реалізації цілей сталого розвитку

Наукові підходи до трактування змісту потенціалу. Класифікація різновидів потенціалу. Сутність та основні складові економічного потенціалу території. Синергетичні принципи формування економічного потенціалу території. Чинники впливу на формування економічного потенціалу території.

Продуктивність як ключове пояснення формування економічного потенціалу, забезпечення економічного зростання та конкурентоспроможності території. Інструменти формування економічного потенціалу території. Алгоритм формування економічного потенціалу території.

Основні характеристики й система критеріїв оцінки економічного потенціалу сталого розвитку України та її територій. Методологія формування системи індикаторів ефективності розвитку територіальних економічних систем. Системно-комплексна оцінка економічного потенціалу сталого розвитку України та її територій. Перспективні напрями формування економічного потенціалу у контексті забезпечення сталого розвитку.

Тема 3.

Інвестиції у місцевий економічний розвиток як механізм реалізації державної політики сталого розвитку

Наукові підходи до трактування змісту «місцевий економічний розвиток» (МЕР): сутність, науково-практичні аспекти реалізації. Завдання та функції місцевого економічного розвитку. Основні правила забезпечення МЕР.

Зміст та основні ознаки прямих іноземних інвестицій. Основні види підприємств з іноземними інвестиціями за мотивами поведінки на ринку. Переваги прямих іноземних інвестицій. Якісні інвестиції. Основні чинники вибору місця розташування інвестицій. Інвестиційна привабливість як економічна категорія. Вплив рівня інвестиційної привабливості на рішення інвесторів. Очікування інвесторів від місцевої влади. Вимоги для

належного правового середовища для прямих іноземних інвестицій. Зв'язок інвестиційних процесів з реалізацією цілей державної політики сталого розвитку

Тема 4.

Міжмуніципальне співробітництво як механізм реалізації державної політики сталого розвитку

Міжмуніципальне співробітництво (ММС) як модель об'єднання сил і засобів сусідніх громад для вирішення спільних проблем і використання спільних можливостей територій. Нормативно-правова база щодо міжрегіонального й міжмуніципального співробітництва в Україні. Основні принципи реалізації міжмуніципального співробітництва у контексті забезпечення цілей державної політики сталого розвитку. Основні компоненти ММС. Логіка процесу пошуку ініціатив міжмуніципального співробітництва у економічній сфері. Форми співробітництва територіальних громад. Особливості реалізації механізму співробітництва територіальних громад. Засоби та інструменти налагодження міжтериторіального співробітництва. Проблеми реалізації механізму співробітництва територіальних громад.

Ефективність використання механізмів співробітництва територіальних громад в умовах децентралізації влади. Перспективні напрями міжмуніципального співробітництва у контексті забезпечення цілей державної політики сталого розвитку.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Сутність та різновиди механізмів реалізації державної політики сталого розвитку	21,5	2	0,5	–	–	19	21,5	2	0,5	–	–	19
2.	Формування економічного потенціалу території як передумова реалізації цілей сталого розвитку	22,5	2	1,5	–	–	19	22,5	2	1,5	–	–	19
3.	Інвестиції у місцевий економічний розвиток як механізм реалізації державної політики сталого розвитку	23	2	2	–	–	19	23	2	2	–	–	19
4.	Міжмуніципальне співробітництво як механізм реалізації державної політики сталого розвитку	23	2	2	–	–	19	23	2	2	–	–	19
	Усього	90	8	6	–	–	76	90	8	6	–	–	76

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 5.2.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3. Самостійна робота

4.3.1. Самостійна робота аспірантів денної форми навчання включає завдання до кожної теми. Самостійна робота аспірантів заочної форми навчання передбачена навчальним планом у формі виконання домашньої контрольної роботи.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань з навчальної дисципліни проводиться у формах:

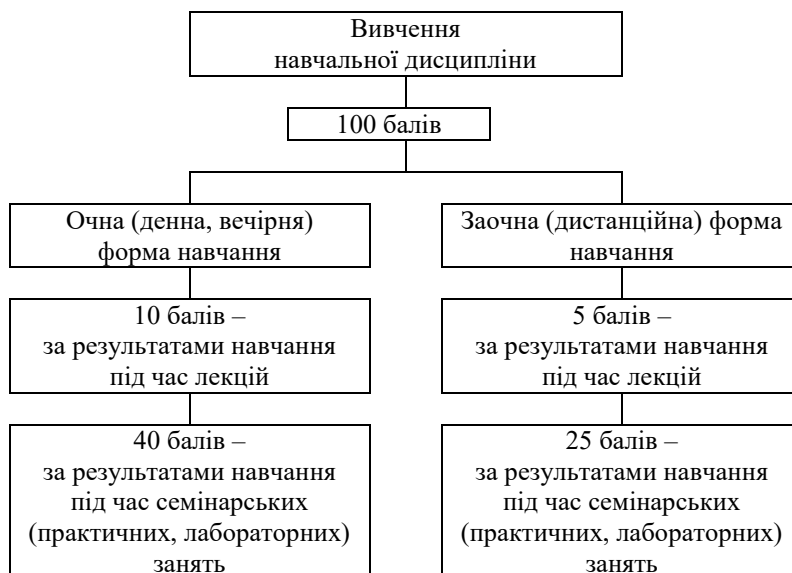
- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку.

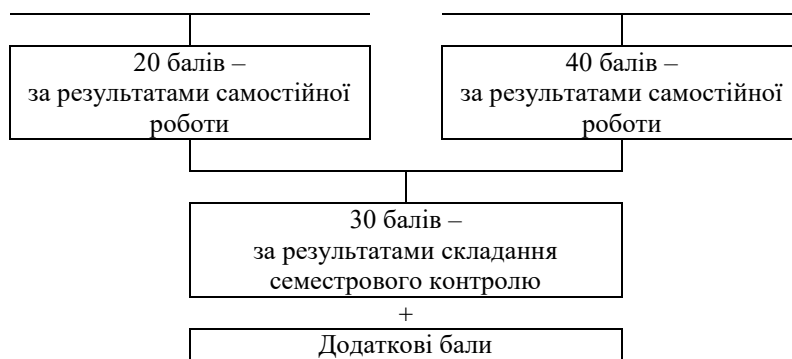
Структура залікового білета включає 3 теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань, визначається в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Бурик З.М. Механізм державного регулювання в сфері сталого розвитку. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/31.pdf.
2. Дослідження рівня використання економічного потенціалу регіону: монографія; за ред. Семенова В.Ф., Руденко О.І. Одеса: Одеський національний економічний університет, 2012. 150 с.
3. Жаліло Я., Снігова О. Реалізація потенціалу міжрегіонального та міжмуніципального співробітництва в межах політики згуртованості: аналітичний звіт. Київ, 2021. 28 с.
4. Ковалівська С.В. Обґрунтування трансформації механізмів публічного управління в контексті цілей сталого розвитку. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 3. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2021/34.pdf.
5. Ковтун І.Б., Терещенко Т.В. Теоретичні аспекти формування економічного потенціалу територіальної громади: синергетичний аспект. *Science, Technologies, Innovations* 2021. № 3 (19). pp. 3–9. URL: <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2021-3-01>.
6. Лопушинський І.П., Філіппова В.Д., Плющ В.М. Механізми забезпечення сталого розвитку територіальних громад в умовах децентралізації влади в Україні. URL: https://journals.kntu.kherson.ua/index.php/visnyk_kntu/article/view/23.
7. Потапова А.Г. Економічний потенціал регіонів України: підручник / Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2022. 415 с.
8. Про Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020”: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
9. Сірик З.О. Ефективність використання механізмів співробітництва територіальних громад в умовах децентралізації влади. *Регіональна економіка*. 2020. № 2. С. 17–32. URL: https://re.gov.ua/re202002/re202002_017_SirykZO.pdf.
10. Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: національна доповідь / за ред. акад. НАН України Е.М. Лібанової, акад. НААН України М.А. Хвесика. Київ: ДУ ІЕПСР НАН України, 2014. 776 с.
11. Сталій розвиток – XXI століття. Дискусії 2020: колективна монографія / Корольчук Л.В., Мусіна Л.А., Кваша Т.К. [та ін.]; за заг. ред. Хлобистова Є.В.; Національний університет «Києво-Могилянська академія». Київ, 2020. 468 с.
12. Сталій розвиток – XXI століття: управління, технології, моделі: колективна монографія [Аверкіна М.Ф., Андрєєва Н.М., Балджи М.Д., Веклич О.О. та ін.] / НАН України, ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»; НТТУ «Київський політехнічний інститут»; Вища економіко-гуманітарна школа;

Міжнародна асоціація сталого розвитку / за наук. ред. проф. Хлобистова Є.В. Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А, 2014. 540 с.

13. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серета, Т. Тимочко. 2 вид. Київ, 2011. 392 с.

14. Стратегія сталого розвитку: підручник / [В.М. Боголюбов, М.О. Клименко, Л.Г. Мельник, О.О. Ракоїд]; за ред. проф. В.М. Боголюбова. Київ: ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с. URL: http://dglib.nubip.edu.ua/bitstream/123456789/5822/1/Bogolubov_Strategij%20stalogo%20rozvutku.pdf.

7.2. Допоміжні джерела

1. Бондарчук Н.В. Механізми реалізації державної політики, спрямованої на забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2010. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=119>.

2. Гринчишин С.С. Механізми реалізації державної молодіжної політики в Україні на регіональному рівні. *Держава та регіони. Серія «Державне управління»*. 2017. № 4 (60). URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2017/21.pdf.

3. Дегтярьов А.В. Механізми реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва: дис. ... д-ра філософії: 281. Чернігів, 2021. 213 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/24516>.

4. Інструменти та механізми вироблення й впровадження публічної політики в Україні. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/2713805-instrumenti-ta-mehanizmi-viroblenna-j-vprovadzenna-publicnoi-politiki-v-ukraini.html.

5. Ковтун І.Б., Терещенко Т.В. Теоретичні аспекти функціонування бюджетного механізму регулювання соціально-економічного розвитку території. *Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права*. Хмельницький: 2013. № 4 (48). С. 577–584.

6. Кудрявцева В.В. Механізм реалізації державної інвестиційної політики. URL: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/Kudriavtseva.pdf>.

7. Майстро С., Резніков В. Механізми формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції. *Теорія та історія державного управління*. 2019. Т. 4. № 80. URL: <http://uran.oridu.odessa.ua/article/view/194097>.

8. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах: корисні поради та кращі практики: посібник для місцевої влади та бізнесу. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/717/MER_2021_WEB.pdf.

9. Мойсіяха А.В. Сутність та зміст механізмів реалізації державної політики в соціогуманітарній сфері. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія «Державне управління»*. 2020. Том 31 (70). № 3. С. 164–169. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/3_2020/30.pdf.

10. Попадинець Н.М. Суть механізму реалізації регіональної структурної політики. URL: https://re.gov.ua/re201403/re201403_048_PopadynetsNM.pdf.

11. Приліпко С.М. Публічне управління розвитком територій на основі реалізації проєктів державно-приватного партнерства на засадах сталого розвитку. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2020/4.pdf.

12. Резніков В.В. Напрями удосконалення механізмів формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України. *Науковий вісник: Державне управління*. 2020. № 2 (24). URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/71>.

13. Соколюк К.Ю., Головащенко А.В. Економічний потенціалу регіону: інноваційна складова. *Економіка та управління національним господарством*. 2018. Вип. 20. С. 29–35. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/20_2018_ukr/7.pdf.

14. Сталий розвиток старопромислових регіонів України: інноваційний вимір: кол. монографія / за ред. Омеляненка В.А. Суми: Триторія, 298 с.

15. Телешун С., Ситник С. Механізми правового забезпечення реалізації засад публічної політики. *Політичний менеджмент*. 2011. № 2. С. 33–43. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/teleshun_mechanismu.pdf.

16. Терещенко Т.В., Мощанець А.А. Практичні аспекти формування маркетингової спрямованості у діяльності органів місцевого самоврядування. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 2. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2619> DOI: 10.32702/2307-2156-2022.2.31.

17. Терещенко Т.В., Хитра О.В. Синергія транскордонного співробітництва та регіонального розвитку. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 76. С. 48–57. URL: http://bses.in.ua/journals/2022/76_2022/8.pdf.

18. Харазішвілі Ю.М. Системна безпека сталого розвитку: інструментарій оцінки, резерви та стратегічні сценарії реалізації: монографія; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2019. 304 с.

19. Хомишин І. Механізм реалізації державної політики в сфері вищої освіти. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Юридичні науки». 2016. № 855. С. 116–121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_855_18.

20. Шевченко В.М. Механізми реалізації державної політики у сфері вищої освіти в умовах інноваційного розвитку України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2010. № 5. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=139>.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

www.rada.gov.ua

www.president.gov.ua

www.kmu.gov.ua

<http://www.cor.europa.eu>

www.un.org

www.delukr.ec.eu.int

<https://niss.gov.ua/>

<http://www.nbuv.gov.ua/>

<https://nlu.org.ua/>

Верховна Рада України

Президент України

Кабінет Міністрів України

Комітет регіонів

ООН

Представництво ЄС в Україні

Національний інститут стратегічних досліджень

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого